

Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Att. medlemmerne af socialudvalget,
retsudvalget og arbejdsmarkedsudvalget

København d. 26. november 2008

Vedr. forslag til nytænkende lovgivning og sociale tiltag på prostitutionsområdet:

Vi henvender os til dig for at gøre opmærksom på, at Seksualpolitisk Forum netop har udarbejdet et forslag til lovgivning samt nytænkende sociale tiltag på prostitutionsområdet.

Vi har bl.a. fremlagt et konkret forslag til officiel godkendelse og kontrol af bordeller, for at sikre frivillighed, sikkerhed og værdige arbejdsforhold.

For os handler det ikke om at være "for" eller "imod" prostitution, men om at skabe de bedste muligheder for social støtte, frivillighed, afkriminalisering og gennemskuelse for området.

Desuden har vi revideret vores analyse og løsningsforslag vedr. trafficking fra september sidste år, således at det nu indeholder de nyeste tal og statistikker på området, samt en varm anbefaling til at kigge på trafficking-tiltagene i Belgien.

Disse forslag er til din orientering vedlagt denne skrivelse.

Du kan orientere dig yderligere på www.seksualpolitik.dk

Seksualpolitisk Forum er et ikke-kommercielt, partipolitisk uafhængigt netværk med det formål at påvirke den seksualpolitiske debat i Danmark og udlandet i en nøgtern og frisindet retning. Vi vil, baseret på erfaring, faglighed og research, deltage sagligt og fordomsfrit i debatten og imødegå de mange fejlagtige oplysninger og forvrængende myter, som for tiden florerer omkring seksualpolitiske emner.

Seksualpolitisk Forum er en samarbejdspartner i alle seksualpolitiske spørgsmål, og har som det fremgår, indsamlet viden og kildekritik på området, både via research og via netværk til sexarbejdere.

Vi finder det vigtigt med en god og sober debat, men er af den opfattelse, at vort samfund i øjeblikket udsættes for mange myter og falske påstande, når spørgsmålet om en kriminalisering af sexarbejde og deres kunder debatteres. Visse moraliserende grupper i samfundet er toneangivende, såvel i pressen som i flere politiske partier, men argumenterne er ikke altid funderet i saglig viden, eller i hensyn til sexarbejderne selv. Det ønsker vi brændende at hjælpe med at rette op på, via soberhed, nytænkning og åben dialog

Vi ønsker at bidrage til at give nøgterne og nye perspektiver og løsningsforslag på svære dilemmaer som prostitutionsspørgsmålet samt andet seksualpolitik.

Såfremt du, dit udvalg eller dit parti måtte ønske det, står vi gerne til rådighed evt. for et uformelt møde og du er velkommen til at rette henvendelse til os i alle seksualpolitiske spørgsmål.

Vi kan kontaktes via:

E-mail: kontakt@seksualpolitik.dk

Talspersoner: Sexolog og jordemoder Vivi Hollænder – tlf. 40 25 91 56

Filminstruktør Steen Schapiro – tlf. 51 55 59 85

Venlig hilsen

Seksualpolitisk Forum

Vivi Hollænder og Steen Schapiro

Forslag til lovgivning og sociale tiltag vedr. prostitution

Seksualpolitisk Forum, oktober 2008

Seksualpolitisk Forum præsenterer her en række forslag til afkriminalisering og sociale tiltag på prostitutionsområdet. Nederst i dokumentet findes desuden en særlig uddybning af forslaget om skærpede krav og kontrol overfor bordeller, ved en skærpet branchevejledning.

Disse enkle, lovmæssige tiltag vil sikre både frivillighed, rådgivning, sociale tiltag og gode arbejdsforhold uden udnyttelse, og politi og myndigheder nemt kan tjekke om reglerne bliver overholdt.

Afkriminalisering er ikke et moralsk budskab. Forslaget handler ikke om at være "for" eller "imod" prostitution. Det handler om sociale tiltag. Det handler om at forbedre forholdene for sexarbejderne, give dem rettigheder, respekt og værdighed og gode og trygge arbejdsvilkår. For prostitutionen forsvinder ikke, og både forbud og gråzoner går ud over mennesker.

Derfor lyder vor opfordring til politikerne: *Tænk nyt! Drop fordommene og forbudstankerne. Læs vort forslag med et åbent sind, tag sexarbejderne med på råd, og fjern al diskriminerende lovgivning. Lad os sikre gode, værdige og trygge arbejdsforhold - og gøre tingene bedre for dem, vi vil hjælpe!*

Seksualpolitisk Forum foreslår:

1. En fuld **afkriminalisering og anerkendelse af sexarbejde som lovligt erhverv**. Oprettelse af fagforening, A-kasse og faglige rettigheder. En stærk fagforening og A-Kasse vil kunne støtte de, som har problemer, rense ud i evt. kriminalitet, samt øge selvværdet hos arbejderne.

(Dette er selvfølgelig ikke enkelt, og kræver faglige særordninger - f.eks. bør man selvfølgelig ikke kunne komme i erhvervspraktik eller jobtræning på massageklinik, det kan diskuteres om der skal tilbydes en "frit lejde"-ordning, osv.)

2. Der skal være **statslig kontrol ved bordeldrift**, så arbejdet sker under ordentlige forhold. Lige nu er bordellerne halvt ulovlige, men **Arbejds miljølovens bestemmelser**, herunder bekendtgørelse om arbejdets udførelse, bør være gældende på bordeller, og der skal udarbejdes der **en særlig, skærpet branchevejledning** vedr. arbejdsmiljømæssig indretning og drift, således at arbejdet i alle led kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Branchevejledningen kan f.eks. indeholde bestemmelser vedr.:

- Sikkerheds- og sundhedsforholdene på bordellet.
- Velfærdsforanstaltninger m.v. f.eks. opholds- og spiserum, garderøber, omklædningsrum, toiletter og baderum.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive tilbud om rådgivning til sexarbejdere, f.eks. fagligt, psykologisk, og sexologisk.

- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive vejledende råd om sikker sex.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at oplyse om branchevejledningen og dens krav til arbejdspladsen - også på engelsk.

Dette indebærer bl.a. at der ikke arbejder mindreårige og at der ikke arbejder personer, som ikke har dansk arbejdstilladelse, eller som er der under tvang eller som følge af menneskehandel. Arbejdstilsynet skal jævnligt foretage godkendelse og kontrol af disse forhold.

Ordnete og afkriminaliserede forhold for bordeller og escortbureauer vil være et incitament for gade prostituerede til at vælge at arbejde indendørs sammen med andre, hvilket dels vil give disse prostituerede større tryghed og dels vil medvirke til at mindske gadeprostitutionen. Samtidig vil de nu lovlige bordeller have yderligere motivation til at hjælpe med at bekæmpe bordel-baseret trafficking.

3. **Traffickingofre** bør hjælpes bedre og mere hensigtsmæssigt end det er tilfældet nu. Ved mistanke om trafficking, bør myndighederne kunne give tilbud om **midlertidig arbejdstilladelse eller opholdstilladelse**, hvis personen samarbejder med at få afsløret evt. bagmænd. I særlige tilfælde bør der kunne gives permanent opholdstilladelse, hvis et offer for trafficking bevisligt ikke kan vende tilbage til sit hjemland fordi truende bagmænd venter der. For at undgå misbrug af ordningen, må disse forhold kunne bevises gennem politimæssig efterforskning. Vi anbefaler, at Danmark overvejer at følge den Belgiske lovgivning;

- Her tilbydes ofre for trafficking i første omgang krisehjælp og bliver orienteret om deres rettigheder. I specialiserede centre tilbydes de psykologisk støtte og hjælp samt medicinsk behandling.
- Ved samarbejde med politiet om at afsløre bagmændene udløses en **opholdstilladelse på tre måneder og ofret bliver tilbudt en midlertidig arbejdstilladelse.**
- Hvis bagmanden bliver afsløret og dømt og en række andre forhold er på plads, kan der udstedes en **permanent opholdstilladelse. I andre tilfælde kan opholdstilladelsen forlænges for et halvt år ad gangen.**
- I Belgien forstærker lovgivningen beskyttelsen mod **“bolighajer”**. Lovgivningen opfatter ikke bolighajer som menneskehandlere, men det er ulovligt, at udnytte en persons sårbare position til at kræve ågerpriser for udlejning eller ved salg af bolig.

4. Dannelsen af **sociale netværk** for de forskellige grupperinger af sexarbejdere - ikke mindst de udenlandske (f.eks. sexarbejdere fra Thailand/Asien, Østeuropa/Rusland, Afrika). Derved kan sexarbejderne selv komme til orde, finde sammenhold og styrke deres selvværd, livskvalitet og kultur. (Dette kræver selvfølgelig en afkriminalisering.)

5. Mere og **nytænkende socialt arbejde**, herunder tilbud om psykologisk, social, faglig, retslig og sundhedsmæssig rådgivning og støtte. Nemmere adgang til sundhedstjek og rådgivning om sundhed og sikkerhed. Effektive handlingsplaner for individer som ønsker at forlade branchen.

6. Let adgang til flere og bedre former for **behandlingstilbud** for stof- og alkoholafhængige.
7. Udenlandske (migrante) sexarbejdere som ønsker at arbejde i Danmark, må søge **arbejdstilladelse** - på samme måde som udenlandske håndværkere. Trafficking skal bekæmpes fuldstændigt, hvilket er nemmere når erhvervet er afkriminaliseret og dermed blevet mere gennemskueligt.
8. Yderligere ressourcer til **politiets efterforskning** af trafficking og bagmænd. Politiet bør ikke længere skulle spille ressourcer på at kontrollere klinikker med ordnende forhold. Dette vil efterfølgende kunne varetages af Arbejdstilsynet på linje med praksis på alle andre arbejdspladser i Danmark.
9. Kampagner **imod diskrimination af sexarbejdere**, herunder stigmatisering som ofre, 'ludere', misbrugte, umyndige eller syndige. Sexarbejderne fortæller ofte, at denne stigmatisering er deres største problem, med svære sociale og psykiske skader til følge. Den offentlige nedgørelse kan bl.a. føre til lavt selvværd, skam, hemmeligholdelse og udstødelse fra samfundet, og påtvinge/fastholde sexarbejderen i en selvforståelse som "offer".
10. Oprettelse af **nøgterne, ikke-moraliserende støttecentre** som ikke optræder stigmatiserende, fordømmende eller umyndiggørende overfor sexarbejderne, heller ikke offentligt. Både de udsatte og sexarbejdere generelt bør kunne få hjælp, støtte og rådgivning uden at skulle indprentes eller underlægges forskellige missioners religiøse, moralske og/eller kønspolitiske holdninger.
11. Mere **uvildig forskning** og viden om sexarbejde i Danmark, og færre urigtige, moraliserende, fordomsfulde og tendentiøse postulater. Det er vigtigt, at der lovgives ud fra den bedst mulige viden om realiteterne.

Seksualpolitisk Forum er et bredt netværk af forfattere, akademikere, journalister, antropologer, jurister mm. Vi hjælper gerne med at konkretisere ovenstående.

Uddybelse:

Godkendelse og kontrol med bordeller

Målet med dette forslag er, at skabe bedre vilkår for de prostituerede; herunder sikkerhed, tryghed og værdighed. Dette vil være **skades-reducerende**, altså forebygge risici for evt. skadevirkninger.

For at opnå bedre forhold, er det altafgørende vigtigt at få bordellerne og deres medarbejdere med som medspillere. Som "rufferiloven" står nu, nu er bordellerne gjort delvist ulovlige, og enhver som hjælper sexarbejderne kan potentielt anklages for rufferi. Bordellerne befinder sig derfor i en gråzone, og operer individuelt med vidt forskellige standarder.

Sexarbejderne skal sikres trygge og ordentlige arbejdsforhold på bordellerne, og det kan man kun gøre ved afkriminalisering.

Skærpede og klare krav til klinikkerne

Arbejds miljølovens bestemmelser, herunder bekendtgørelse om arbejdets udførelse, skal være gældende på bordeller.

Der udarbejdes derfor **en særlig, skærpet branchevejledning** vedr. arbejdsmiljømæssig indretning og drift, således at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Denne branchevejledning udarbejdes i et samarbejde mellem Arbejds miljørådet og sexarbejdernes organisation, SiO.

Branchevejledningen kan f.eks. indeholde bestemmelser vedr.:

- **Sikkerheds- og sundhedsforholdene** på bordellet.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive **tilbud om rådgivning** til sexarbejdere, f.eks. **fagligt, psykologisk, og sexologisk**.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive vejledende råd om **sikker sex**.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at oplyse om branchevejledningen og dens krav til arbejdspladsen - også **på engelsk**.
- **Velfærdsforanstaltninger** m.v. f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter og baderum.

Dette indebærer bl.a. at der ikke på bordellerne arbejder mindreårige, eller personer som ikke har **tilladelse til at arbejde i Danmark**, eller som befinder sig der under tvang eller som følge af menneskehandel.

Arbejdstilsynet skal jævnligt foretage **godkendelse og kontrol** af disse forhold. Tilsvarende skal escortbureauer registreres.

Forslaget indebærer en nødvendig omskrivning og konsekvensrettelse af rufferiloven. Her kan man f.eks. kræve, at indehaveren af bordellet **ikke tidligere må være straffet for grov kriminalitet**, og at denne har ansvar for, at ovenstående branchevejledning og øvrig lovgivning overholdes. Ved brud på dette kan indehaveren fratages retten til at drive bordel.

Derudover kan man indskrive lovgivning, som forstærker både danske og udenlandske sexarbejders **beskyttelse mod "bolighajer"**. Som i Belgien, bør det specifikt være ulovligt, at udnytte en persons sårbare position til at kræve ågerpriser for udlejning eller ved salg af bolig.

Anerkendelse til de prostituerede

Grundprincipperne bag forslaget er:

- Enhver sexarbejder skal arbejde frivilligt, og myndighederne skal nemt kunne kontrollere bordellerne.
- Evt. kriminelle elementer skal renses ud, og der skal være gennemskuelighed på området.
- Ingen skal kunne udnyttes, og tilbud om rådgivning og støtte skal foreligge for enhver sexarbejder.
- Sikkerhed, gode arbejdsvilkår og trygge rammer skal i højsædet.
- Stigmatisering og fordomme skal modvirkes, og sexarbejderne skal styrkes ved at få anerkendelse og faglige rettigheder, som alle andre arbejdere.

En anerkendelse af erhvervet, er den eneste måde hvorpå sexarbejderne kan styrkes og få ordentlige arbejdsvilkår. Den nuværende gråzone, hvor sexarbejderne betaler skat og moms, men ingen faglige rettigheder har, er både diskriminerende og skadelig for sexarbejderne.

Støtte til gadeprostituerede og udenlandske sexarbejdere

Sexarbejderne på gaden og de migrante (udenlandske) sexarbejdere vil også drage fordel af, at området er mere kontrolleret og gennemskueligt.

De ordnede og afkriminaliserede forhold for bordeller og escortbureauer som vi foreslår, vil være et incitament for gadeprostituerede til at vælge at arbejde indendørs sammen med andre - hvilket dels vil give disse prostituerede større tryghed og dels vil medvirke til at mindske gadeprostitutionen. Samtidig vil de nu lovlige bordeller have yderligere motivation til at hjælpe med at bekæmpe bordel-baseret trafficking.

Mvh Seksualpolitisk Forum

Hjemmeside:

www.seksualpolitik.dk

E-mail:

kontakt@seksualpolitik.dk

Trafficking - analyse og løsningsforslag

Trafficking - et problem som skal løses ansvarligt!

Seksualpolitisk Forum, 5. september 2007

Revideret d. 24. oktober 2008

Ethvert menneske der mod sin vilje er bragt til Danmark for at arbejde med sex, er et for meget!

Seksualpolitisk Forum ønsker at trafficking skal bekæmpes - med de bedst mulige midler. Vi giver derfor her en analyse af problemet - og nye løsningsforslag.

1. Hvad er "Trafficking"

Ordet "Trafficking" betyder tvungen international handel med mennesker med udnyttelse i sigte (f.eks. til landbrugsarbejde, byggearbejde, tiggeri eller sexarbejde).

Når det drejer sig om sexarbejde, bruger nogle debattører ordet "Kvindehandel". Et ord, der manipulativt misbruges til også at dække alt sexarbejde - også de mange velfungerende, selvstændige sexarbejdere, som arbejder af egen vilje og lyst privat, på legale klinikker eller bureauer med ordnede forhold.

Man påstår således, at ingen sexarbejder har taget et frit valg eller handler selvstændigt, men at alle "handles". Det er en åbenlyst urigtig, sexistisk og umyndiggørende holdning, som krænker det enkelte menneskes værdighed og ser bort fra handlekraft og initiativ ("agency") hos dem, der vælger at bevæge sig over grænser for at skabe en bedre tilværelse for dem selv og deres familie.

I det følgende bliver ordet "trafficking" udelukkende brugt i overensstemmelse med FN's Palermoprotokol. Det vil sige om de udenlandske personer, uanset køn, som mod deres vilje er blevet transporteret ind i Danmark for at udføre tvangsarbejde, herunder sexarbejde. (*note a*)

2. Hvor stort er omfanget af ofre for trafficking

Politiet skønner, at der i Danmark er omkring 6000 prostituerede, og at de udenlandske prostituerede udgør omkring 2500 af dem. (*note b*) Dette skøn er behæftet med stor usikkerhed. Det er Rigspolitiets eksperters vurdering, at op til 1-5 % af sexarbejderne fra udlandet er trafficked. (*note b og c*).

Derudover har Velfærdsministeriet i 2008 videregivet nogle tal, som er blevet misfortolket af diverse politikere. Ministeriet oplyser, at man gennem 2007 har haft kontakt til 250 udenlandske

prostituerede i Danmark. Man aner ikke hvor mange af disse, der eventuelt er ofre for trafficking, men man ved positivt, at en stor del af dem ikke er det. P.t. omfatter regeringens tilbud om udvidet refleksionsperiode til traffickingofre én kvinde. (note d)

Antallet af traffickedede sexarbejdere i Danmark skønnes altså af politiet til at ligge mellem 25 og 250 mennesker årligt. "Årligt" betyder i øvrigt ikke, at personerne opholder sig her hver dag, hele året, da mange arbejder her i kortere tid, rejser videre eller sendes hjem.

Omfanget er dermed på ingen måde så stort som nogle af de tal der cirkuleres i debatten, udsagn som typisk kommer fra parter som ønsker sexarbejde ulovliggjort.

I 2005 var der 3 sigtelser for kvindehandel/trafficking og 58 sigtelser for rufferi. I 2006 var der 1 sigtelse for kvindehandel/trafficking og 13 sigtelser for rufferi. (note b)

Ifølge det amerikanske udenrigsministerium, der hvert år rapporterer om trafficking, var Danmark sammen med Holland det vestlige land der fik flest trafficking-bagmænd bragt til doms i forhold til befolkningstallet. Amerikanerne roser i denne sammenhæng Danmark for sin indsats. (note e)

3. Hvilke af de øvrige udenlandske sexarbejdere har brug for hjælp?

Mange udenlandske sexarbejdere vælger at drage til Danmark på eget initiativ fra et land med dårligere økonomi, for i en periode at tjene penge ved deres arbejde. Disse kaldes også "migrante" (eller "vandrende" arbejdskraft. Og langt hoveddelen af gruppen er her altså af egen vilje.

For at foretage rejsen hertil, kan nogle behøve lån og hjælp til logistik om transport, visa-ansøgning, logi m.m., via bagmænd. Dette betyder ikke, at disse mennesker er tvungne eller "handlede" - men alligevel kan de også komme i klemme. Nogle af rejsearrangørerne kan være kriminelle, og f.eks. pludselig forhøje sexarbejderens gæld eller kræve en ekstra høj husleje. Og nogle sexarbejdere går (f.eks. pga fattigdom i deres hjemland med på at være ansat for bagmænd med en umenneskelig rejseplan, hvor de føres fra land til land for at komme udenom opholdstilladelsesproblemer, osv.

Disse individer er ikke trafficking-ofre eller tvungne, og er her med ønsket om at tjene penge via sexarbejde i vort økonomisk rigere land - men nogle af dem lever alligevel et hårdt liv. Nogle af dem er udsat for en forbrydelse, der hedder åger, samt i nogle tilfælde vold eller trusler om vold, hvis gælden ikke betales. Hvor mange som er udsat for dette, vides ikke - det er et mørketal.

Som bekendt er åger, rufferi, menneskehandel og vold og tvang allerede forbudt i gældende Dansk straffelov.

Seksualpolitisk Forum ønsker, at der snarest laves en uvildig og nøgtern undersøgelse af de udenlandske sexarbejders antal og vilkår. Det er ikke nok at tælle antallet af massageannoncer og gange med et skønnet tal - eller at udtale sig så generaliserende, fordomsfuldt og særdeles upræcist, som det ofte er tilfældet i den seksualpolitiske debat.

4. Hvilke rettigheder giver Danmark til de udenlandske sexarbejdere

Langt den overvejende del af de udenlandske sexarbejdere i Danmark er altså kommet hertil fordi de er tiltrukket af vores vestlige velfærd. Det er i princippet ikke anderledes end de arbejdere fra Polen eller Baltikum, som vi møder på byggepladserne i Danmark.

Der opstår jævnligt sager, hvor disse håndværkere bliver misbrugt eller snydt; arbejder til en meget ringe løn, betaler alt for dyrt for rejse og bolig, og sendes ud af landet efter afsluttet udnyttelse af byggematadorer. Dette er også trafficking. I følge en rapport fra IOM (International Organization for Migration) fra 2007, er det på områder som landbrugsarbejde, byggeri og tiggeri, at langt den største del af trafficking-tilfælde finder sted, og oftest i Sydeuropa. (*note f*)

Når disse sager opstår herhjemme i f.eks. byggebranchen, skrider de danske faglige organisationer heldigvis ind. Men hvor EU-reglerne sikrer byggearbejderne overenskomst-mæssige løn- og ansættelsesvilkår efter dansk standard, så er hverken danske eller udenlandske sexarbejdere sikret noget som helst.

Der er ingen fagforening, ingen A-Kasse, ingen faglige rettigheder. Ingen mulighed for at rydde op blandt evt. brådne kar i branchen, sætte værdige faglige standarder eller komme til orde som faggruppe. Alligevel kræves det, at sexarbejdere betaler skat og moms til staten.

Seksualpolitisk Forum arbejder for, at danske sexarbejdere sikres samme faglige rettigheder som gælder for alle andre skatteborgere, bl.a. syge- og arbejdsløshedsforsikring.

Ligeledes skal udenlandske sexarbejdere med arbejds- og opholdstilladelse sikres anstændige vilkår. De skal sikres oplysning om sundhed og sikkerhed, social og psykologisk rådgivning, hjælp mod rufferi, og ordentlige boligforhold, mm.

5. Vil kriminalisering af sexkøb hjælpe mod trafficking?

En kriminalisering af køb af sex vil ikke bekæmpe trafficking, eller hjælpe ofrene og de udsatte. Tværtimod. Kriminalisering tvinger blot alle sexarbejdere, herunder hovedparten som er frivillige og selvstændige, under jorden og i hænderne på kriminelle bagmænd. Dette kan man se ved at kigge på effekterne af det svenske sexkøbsforbud.

Antallet af traffickingofre i Sverige fra før forbudet og til nu, skønnes at være uændret eller fordoblet. (*note g*) Der er stadig masser af sexarbejdere på de svenske gader, og mange flere opererer i det skjulte. (*note h*)

- Forbudet stresser sexarbejderne, som må tage større risici end før, da de nu må besøge kunder privat, blive kørt i bil til usikre steder, arbejde i det skjulte, osv. Sexarbejderne er tydeligt mere stressede og udsatte, og også mindre tilbøjelige til at anmelde voldelige kunder, da de derved afslører deres erhverv og udsætter sig selv for fremtidig overvågning og tab af indtægt.

- Det svenske politi bruger nu ressourcer på at overvåge, telefonaflytte, jage og retsforfølge kunder - ressourcer som i stedet kunne bruges til at hjælpe de få, som reelt er i nød, og gå efter de bagmænd, som udnytter og udøver tvang.
- Sexarbejdere som kontakter politiet, risikerer at blive overvåget - og kunder kan heller ikke hjælpe politiet, hvis de fornemmer, at en sexarbejder er tvungen. De vil skulle angive sig selv som kriminelle for at rapportere det eller vidne.
- En meget alvorlig konsekvens af kriminaliseringen er, at når sexarbejdet bliver mindre synligt, forringes mulighederne for at sexarbejdere kan få støtte og hjælp fra politi og socialarbejdere.
- Forholdene i Sverige er altså blevet forrået og støttemulighederne er forringet, uden at sexarbejde bevisligt er formindsket. Dette blev der advaret om, inden den svenske lov blev vedtaget, men forbudstilhængerne insisterede trods dette på, at loven skulle gennemføres, fordi den skulle sende et moralsk signal, uanset konsekvenserne. *(note h)* Desværre må det konstateres, at den samme moraliserende retorik om at sende et bestemt kønspolitisk signal, nu også finder anvendelse i debatten i Danmark.

Det statslige Servicestyrelsen (tidligere VFC Socialt Udsatte) anbefaler på denne baggrund ikke et forbud. *(note i)* Det gør Seksualpolitisk Forum heller ikke!

Der er stillet yderligere to forslag om sexkøbskriminalisering.

Et forslag om kriminalisering af køb af sex fra traffickingofre, blev fremsat af Det Radikale Venstre i folketinget i 2006. Forslaget vil være næsten umuligt at håndhæve i praksis, og det vil sandsynligvis stigmatisere alle sexarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk - vel at mærke også dem, der arbejder ganske lovligt. Dermed vil en sådan lov have en utilsigtet, men direkte racistisk slagside. Det er formentlig også årsagen til, at kun 17 af folketingets medlemmer stemte for forslaget ved den endelige behandling d. 10. maj 2007. *(note j)*

I 2008 er der opstået debat om, hvorvidt man skal kriminalisere køb af sex fra sexarbejdere, som ikke har søgt en særlig statslig licens. Nogle forslagsstillere vil udover at straffe køberen, også straffe selve sexarbejderen uden licens. *(note k)* Uanset formen vil dette igen presse de mange sexarbejdere (frivillige som ufrivillige) som ikke ønsker at kontakte det offentlige for at få en licens, under jorden, og kriminalisere deres virke. Derudover er det, at man søger en offentlig myndighed om en licens ingen garanti for frivillighed.

6. Hvad gør regeringen ved trafficking-problemet?

Regeringen besluttede i december 2002 en handlingsplan til bekæmpelsen af kvindehandel. *(note l)* Og i 2007 vedtog regeringen en ny og udvidet handlingsplan. *(note m)*

Regeringen og satspuljepartierne har i den nye handlingsplan, der gælder fra 2007 til 2010, afsat 70 millioner kroner til aktiviteter, der over de næste fire år både skal forebygge handlen med mennesker og hjælpe dem, der er ofre for denne forbrydelse.

Handlingsplanen betyder, at indsatsen effektiviseres og systematiseres. Ethvert menneske, der er offer for menneskehandel, skal have samme muligheder for støtte, uanset hvor i landet han eller hun

befinder sig, og som noget nyt og meget positivt er den såkaldte refleksionsperiode udvidet fra 15 til 100 dage.

Det opsøgende lokale arbejde skal både tilpasses forholdene, og koordineres så ressourcerne udnyttes bedst muligt. Et nationalt Videns- og Koordinationscenter for Menneskehandel får ansvaret for denne koordinerende funktion og skal desuden sikre, at relevant viden opsamles og kan deles af fagpersoner.

Der foreligger altså faktisk et målrettet og brugbart lovgivningsarbejde. Men der er stadig problemer.

7. Hvilke problemer er der med den nuværende støtte til ofre for trafficking?

P.t. har kun én person taget imod regeringens tilbud om en udvidet refleksionsperiode. (*note d*) En anden tog imod tilbuddet, men forlod umiddelbart derefter tilbuddet.

Det er nødvendigt at undersøge hvorfor, at der er så få af de udenlandske prostituerede, der ønsker at tage imod regeringens tilbud om at blive hjulpet ud af prostitution.

I Danmark ved vi ikke meget om kvindernes syn på den hjælp, der tilbydes. F.eks. har en nylig evaluering af den danske handlingsplan mod kvindehandel ikke spurgt nogen af kvinderne det handler om, om deres mening. Der er derfor næsten ingen viden om grunden til, at kvinderne afviser hjælpen - eller hvad der egentlig sker med de kvinder der hjemsendes.

Kvinderne oplever ofte redningsarbejde som alt andet end redning, viser ny international forskning, baseret på hjemvendte trafficking-ofre i Serbien, Moldova, Albanien, Nigeria, Thailand og Filippinerne, hvoraf nogle har solgt sex i Danmark. Her er nogle hovedårsager til dette:

- Kvinderne mener ofte ikke selv, at de er ofre for trafficking - da mange af dem selv oprindeligt har ønsket at rejse hertil for i en tid at tjene penge til familien derhjemme, f.eks. ved sexarbejde.
- Kvinderne nærer stor usikkerhed og mistro til myndigheder og socialarbejdere - især hvis/når disse fordomsfuldt betegner dem som stakkels, tvungne ofre. Denne usikkerhed kan få dem til at oplyse urigtige informationer (f.eks. at de ikke på forhånd vidste at de skulle arbejde med sex i Danmark) for at søge anerkendelse.
- Kvinderne bliver tilbudt en anden hjælp end den, de selv mener, at de har brug for - f.eks. at blive sendt på Sandholmlejren eller indespærret hos KFUK-Reden og frataget mobiltelefon, behandlet som offer, med snarlig hjemsendelse i sigte - og uden at have tjent de ønskede penge til familien derhjemme.

Undersøgelser viser, at op til 70 procent af de hjemvendte kvinder ønsker at migrere igen. (*note n*)

Erfaringer fra dansk feltarbejde viser, at migranter i prostitution, der af nogle betragtes som ofre for handel med kvinder, ikke er interesseret i at blive sendt hjem. Derimod ønsker de at skabe sig et liv i Danmark, bl.a. for at give deres børn bedre vilkår ved at få dem til Danmark, eller ved at sende penge til familien derhjemme. (*note o*)

Det er således meget problematisk, at hjælpeinstanser som KFUK-Reden International, står bag stærkt stigmatiserende og generaliserende kampagner om samme sexarbejdere som de ønsker at støtte, samt at støttetilbuddene ikke svarer til det som kvinderne har brug for.

Se alternative forslag i de følgende afsnit.

8. Hvad foreslår Seksualpolitisk Forums for at løse problemerne om trafficking?

Seksualpolitisk Forum mener, at der skal kunne tilbydes **asyl** i Danmark, hvis et offer for trafficking bevisligt ikke kan vende tilbage til sit hjemland fordi truende bagmænd venter der. For at undgå misbrug af ordningen, må disse forhold kunne bevises gennem politimæssig efterforskning. Vi anbefaler, at Danmark overvejer at følge den Belgiske lovgivning:

- *Her tilbydes ofre for trafficking i første omgang krisehjælp og bliver orienteret om deres rettigheder. I specialiserede centre tilbydes de psykologisk støtte og hjælp samt medicinsk behandling.*
- *Ved samarbejde med politiet om at afsløre bagmændene udløses en opholdstilladelse på tre måneder og ofret bliver tilbudt en midlertidig arbejdstilladelse.*
- *Hvis bagmanden bliver afsløret og dømt og en række andre forhold er på plads, kan der udstedes en permanent opholdstilladelse. I andre tilfælde kan opholdstilladelsen forlænges for et halvt år ad gangen.*
- *I Belgien forstærker lovgivningen også beskyttelsen mod "bolighajer". Lovgivningen opfatter ikke bolighajer som menneskehandlere, men det er ulovligt, at udnytte en persons sårbare position til at kræve ågerpriser for udlejning eller ved salg af bolig. (note p)*

Derudover foreslår Seksualpolitisk Forum flere ressourcer til politiets efterforskning af trafficking, dannelsen af etniske sociale netværk for at styrke sexarbejdere fra forskellige lande, afkriminalisering og faglige rettigheder, offentlig kontrol med bordeller ... hvilket samlet vil give alle sexarbejdere bedre arbejdsvilkår, nemmere adgang til rådgivning samt sikre gennemskuelighed på området.

Læs mere i det følgende afsnit.

9. Seksualpolitisk Forums samlede lovforslag vedr. prostitution:

1. En fuld **afkriminalisering og anerkendelse af sexarbejde som lovligt erhverv**. Oprettelse af fagforening, A-kasse og faglige rettigheder. En stærk fagforening og A-Kasse vil kunne støtte de, som har problemer, rense ud i evt. kriminalitet, samt øge selvværdet hos arbejderne.
(Dette er selvfølgelig ikke enkelt, og kræver faglige særordninger - f.eks. bør man selvfølgelig ikke kunne komme i erhvervspraktik eller jobtræning på massageklinik, det kan diskuteres om der skal tilbydes en "frit lejde"-ordning, osv.)
2. Der skal være **statslig kontrol ved bordeldrift**, så arbejdet sker under ordentlige forhold. Lige nu er bordellerne halvt ulovlige, men **Arbejdsmiljølovens bestemmelser**, herunder bekendtgørelse

om arbejdets udførelse, bør være gældende på bordeller, og der skal udarbejdes der **en særlig, skærpet branchevejledning** vedr. arbejdsmiljømæssig indretning og drift, således at arbejdet i alle led kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Branchevejledningen kan f.eks. indeholde bestemmelser vedr.:

- Sikkerheds- og sundhedsforholdene på bordellet.
- Velfærdsforanstaltninger m.v. f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter og baderum.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive tilbud om rådgivning til sexarbejdere, f.eks. fagligt, psykologisk, og sexologisk.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at videregive vejledende råd om sikker sex.
- at arbejdspladsen er forpligtiget til synligt at oplyse om branchevejledningen og dens krav til arbejdspladsen - også på engelsk.

Dette indebærer bl.a. at der ikke arbejder mindreårige og at der ikke arbejder personer, som ikke har dansk arbejdstilladelse, eller som er der under tvang eller som følge af menneskehandel.

Arbejdstilsynet skal jævnligt foretage godkendelse og kontrol af disse forhold.

Ordnete og afkriminaliserede forhold for bordeller og escortbureauer vil være et incitament for gade prostituerede til at vælge at arbejde indendørs sammen med andre, hvilket dels vil give disse prostituerede større tryghed og dels vil medvirke til at mindske gadeprostitutionen. Samtidig vil de nu lovlige bordeller have yderligere motivation til at hjælpe med at bekæmpe bordel-baseret trafficking.

3. **Traffickingofre** bør hjælpes bedre og mere hensigtsmæssigt end det er tilfældet nu. Ved mistanke om trafficking, bør myndighederne kunne give tilbud om **midlertidig arbejdstilladelse eller opholdstilladelse**, hvis personen samarbejder med at få afsløret evt. bagmænd. I særlige tilfælde bør der kunne gives permanent opholdstilladelse, hvis et offer for trafficking bevisligt ikke kan vende tilbage til sit hjemland fordi truende bagmænd venter der. For at undgå misbrug af ordningen, må disse forhold kunne bevises gennem politimæssig efterforskning.

Vi anbefaler, at Danmark overvejer at følge den Belgiske lovgivning:

- Her tilbydes ofre for trafficking i første omgang krisehjælp og bliver orienteret om deres rettigheder. I specialiserede centre tilbydes de psykologisk støtte og hjælp samt medicinsk behandling.
- Ved samarbejde med politiet om at afsløre bagmændene udløses en **opholdstilladelse på tre måneder og ofret bliver tilbudt en midlertidig arbejdstilladelse.**
- Hvis bagmanden bliver afsløret og dømt og en række andre forhold er på plads, kan der udstedes en **permanent opholdstilladelse. I andre tilfælde kan opholdstilladelsen forlænges for et halvt år ad gangen.**
- I Belgien forstærker lovgivningen beskyttelsen mod "**bolighajer**". Lovgivningen opfatter ikke bolighajer som menneskehandlere, men det er ulovligt, at udnytte en persons sårbare position til at kræve ågerpriser for udlejning eller ved salg af bolig.

4. Dannelsen af **sociale netværk** for de forskellige grupperinger af sexarbejdere - ikke mindst de udenlandske (f.eks. sexarbejdere fra Thailand/Asien, Østeuropa/Rusland, Afrika). Derved kan sexarbejderne selv komme til orde, finde sammenhold og styrke deres selvværd, livskvalitet og kultur. (Dette kræver selvfølgelig en afkriminalisering.)

5. Mere og **nytænkende socialt arbejde**, herunder tilbud om psykologisk, social, faglig, retslig og sundhedsmæssig rådgivning og støtte. Nemmere adgang til sundhedstjek og rådgivning om sundhed og sikkerhed. Effektive handlingsplaner for individer som ønsker at forlade branchen.
6. Let adgang til flere og bedre former for **behandlingstilbud** for stof- og alkoholafhængige.
7. Udenlandske (migrante) sexarbejdere som ønsker at arbejde i Danmark, må søge **arbejdstilladelse** - på samme måde som udenlandske håndværkere. Trafficking skal bekæmpes fuldstændigt, hvilket er nemmere når erhvervet er afkriminaliseret og dermed blevet mere gennemskueligt.
8. Yderligere ressourcer til **politiets efterforskning** af trafficking og bagmænd. Politiet bør ikke længere skulle spilde ressourcer på at kontrollere klinikker med ordnede forhold. Dette vil efterfølgende kunne varetages af Arbejdstilsynet på linje med praksis på alle andre arbejdspladser i Danmark.
9. Kampagner **imod diskrimination af sexarbejdere**, herunder stigmatisering som ofre, 'ludere', misbrugte, umyndige eller syndige. Sexarbejderne fortæller ofte, at denne stigmatisering er deres største problem, med svære sociale og psykiske skader til følge. Den offentlige nedgørelse kan bl.a. føre til lavt selvværd, skam, hemmeligholdelse og udstødelse fra samfundet, og påtvinge/fastholde sexarbejderen i en selvforståelse som "offer".
10. Oprettelse af **nøgterne, ikke-moraliserende støttecentre** som ikke optræder stigmatiserende, fordømmende eller umyndiggørende overfor sexarbejderne, heller ikke offentligt. Både de udsatte og sexarbejdere generelt bør kunne få hjælp, støtte og rådgivning uden at skulle indprentes eller underlægges forskellige missioners religiøse, moralske og/eller kønspolitiske holdninger.
11. Mere **uvildig forskning** og viden om sexarbejde i Danmark, og færre urigtige, moraliserende, fordomsfulde og tendentiøse postulater. Det er vigtigt, at der lovgives ud fra den bedst mulige viden om realiteterne.

*Seksualpolitisk Forum er et bredt netværk af forfattere, akademikere, journalister, antropologer, jurister mm. Vi hjælper gerne med at konkretisere ovenstående.
www.seksualpoliik.dk*

10. Konklusion

Problemer med trafficking løses ikke ved at kriminalisere sexarbejde generelt, eller sexarbejdernes kunder. De løses bedst ved målrettet lovgivning og sociale tiltag rettet mod traffickingproblemet. Derudover styrkes alle parter ved at sexarbejderne selv får faglige rettigheder, ordnede forhold, respekt og værdighed, og at der føres kontrol og skærpede krav ved bordellerne.

11. Noter og kilder

Note a.

"FN har i den såkaldte Palermo-protokol fra 2000 defineret begrebet trafficking sådan:

- En handling, som indebærer: rekruttering, transport, overførsel, husning eller modtagelse af personer
- Under anvendelse af: trusler om eller brug af magt, tvang, bortførelse, bedrag, misbrug af magt eller sårbar situation eller at give betaling eller ydelser til en person, som har kontrol over offeret
- Med henblik på udnyttelse, hvilket som minimum indebærer udnyttelse af andres prostitution, andre former for seksuel udnyttelse, tvangsarbejde, slaveri eller lignende aktiviteter, eller fjernelse af organer.

Kun hvis alle tre kriterier er opfyldt er der tale om trafficking."

Kilde: FN-rapporten Trafficking in persons: Global Patterns, s. 51. (iflg. Socialistisk Information, Januar 2007)

Note b.

Se rigspolitiets hjemmeside: "Fakta om kvindehandel og rufferi".

http://www.politi.dk/da/servicemenu/baggrund/faq_kvindehandel01062007.htm

Note c.

Politiforbundets interview med eksperten på områdets skøn er dog væsentligt mindre:

<http://www.politiforbund.dk/show.php?show=3638>

Note d.

Folketinget februar 2008, samt svar til Folketingets Retsudvalg, spørgsmål nr 8, 1. juli 2008. Mange af Velfærdministeriets oplysninger er dog primært baseret på indberetninger fra KFUK-Rederne, og må derfor tages med forbehold, da KFUK's Sociale Arbejde desværre er kendt for at overdrive tallene enormt. F.eks. i B.T. d. 1/5 2008, hvor Trine Lund Jensen fra KFUK-Reden Stop Kvindehandel taler om 95 % af de udenlandske sexarbejdere skulle være trafficked. Dette ekstreme postulat er der intet belæg for, og organisationen mener at man ikke skal skelne mellem frivillige og ufrivillige sexarbejdere.

Note e.

U.S. Department of State, Trafficking in Persons Report, 2008.

Se vurderingen af Danmark her:

<http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2008/105387.htm>

Disse oplysninger rimer dårligt med visse EU-parlamentarikeres skarpe kritik af vort lands traffickingindsats. De samme parlamentarikere er oftest udtalte modstandere af sexarbejde generelt.

Note f.

"Något oväntat visar rapporten att de allra flesta fallit offer för slavliknade tvångsarbete och inte prostitution. (...) Tre fjärdedelar av traffickingoffren har hållits i slavliknade arbetsförhållanden inom jordbruk, byggsektorn och tiggeri.

<http://www.europaportalen.se/index.php?newsID=24564&page=7009&more=1>

Note g.

Det svenske grænsepoliti, i Weekendavisen, 1/9 2006

og

"The number of women trafficked to Sweden has risen, with those from Estonia, Russia, Poland and Lithuania most prominent. In 2003 it was estimated at 400-600; Kajsa Wahlberg, a detective inspector who is the country's national rapporteur on human trafficking, believes it could be around 1,000 today."

<http://www.guardian.co.uk/politics/2008/jan/05/uk.world>

Note h.

Note h. 1. Se Seksualpolitisk Forums samling af kilder og citater om prostitutions-situationen i Sverige. I Blandt kilderne er:

- Svenske sexarbejdes anbefalelsesværdige hjemmeside om emnet: <http://www.sans.nu/konsekvenser.htm>
- "Sexkjøb i Sverige og Nederland - reguleringer og erfaringer", Justis- og Politidepartementet, Oslo 2004.
- "Människohandel för sexuella ändamål - Lägesrapport 6", Rikskriminalpolisen, Stockholm 2004.
- SoS (Socialstyrelsen) 2000. "Kännedom om prostitution 1998-1999." SoS rapport 2000:5
- RPS (Rikspolisstyrelsen) 2001. Rapport. "Lag (1998:408) om förbund mot köp av sexuella tjänster. Metodutveckling avseende åtgärder mot prostitution."

- BRÅ (Brottsförebyggande Rådet) 2000. Brå rapport 2000:4. "Förbud mot köp av sexuella tjänster. Tillämpningen av lagen under första året."
- Christian Science Monitor, 10/1 2008
- The Guardian, 5/1 2008
- Weekendavisen, 1/9 2006
- Information - interview med Don Kulick, professor i antropologi og leder af Center for the Study of Gender and Sexuality på New York University, 18/11 2006
- Information, maj 2008
- DR Nyheder, 200508
- Foredrag af Don Kulick, professor i antropologi og leder af Center for the Study of Gender and Sexuality på New York University: The "Swedish model"; <http://www.salli.org/muistio/kulick.html>
- Magisteroppsats af Petra Östergren, fil mag i socialantropologi från Stockholms Universitet.: "Synden ideologiserad"; <http://www.petraostergren.com/>
- Polistidningen - interview med Anders Gripenlöf (ledende medlem af det stockholmske politis prostitutionsgruppe), nr. 2, 2003.
- Göteborg Posten 7/9 2008
- Göteborg Posten 5/9 2008
- Göteborg Posten 11/6 2007
- Expressen, april 2007
- Expressen, december 2007
- Aftonbladet, juli 2007
- Svenska Dagbladet, september 2007
- Arbetaren, 25/1 2007
- Polistidningen 15/11 2006

Note i.

"Prostitutionsbilledet i Danmark",
<http://www.vfcudsatte.dk/page426.asp>

Note j.

<http://www.folketinget.dk/doc.aspx?/>

[samling/20061/beslutningsforslag/B35/index.htm](http://www.folketinget.dk/doc.aspx?/samling/20061/beslutningsforslag/B35/index.htm)

Note k.

<http://gimel.dk/>

Note l.

http://www.lige.dk/Files/PDF/handlingsplan_kvindehandel.pdf

Note m.

http://www.lige.dk/files/PDF/2007_Menneskehandel.pdf

Se evt. dette sammendrag

http://www.social.dk/ministeriets_omraader/udsatte_grupper/prostituerede/handel_med_kvinder.html

Note n.

Kronik i Politiken d. 29. september 2008 af Sine Plambech og Anders Lisborg;
<http://politiken.dk/debat/kroniker/article573499.ece>

Note o.

Kronik i Information d. 17. oktober 2008 af Marlene Spanger
<http://www.information.dk/168943>

Note p.

<http://www.vfcudsatte.dk/page269.asp>

<http://www.vfcudsatte.dk/lib/files.asp?ID=324>